

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Ouders zorgleerlingen positief over de relatie met school

Peetsma, T.; Blok, H.

Publication date
2008

Published in
Didaktief

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Peetsma, T., & Blok, H. (2008). Ouders zorgleerlingen positief over de relatie met school. *Didaktief*, 38(5), 33-35.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Ouder zorgleerling positief over de relatie met school

Ouders van zorgleerlingen voelen zich sterk betrokken bij het onderwijs aan hun kind. En scholen staan volgens hen open voor hun bijdragen. Alleen allochtone ouders zijn iets minder positief over de houding van de school. En het overleg over het handelingsplan kan beter.

door Thea Peetsma en Henk Blok

Ook Theo Thijssen had al zorgleerlingen in zijn klas, al heetten ze toen nog niet zo. In 'De gelukkige klas' (1926) wijdt Thijssen uitgebreide passages aan leerlingen waarover hij zich zorgen maakt. Zo is er de ziekelijke Louis van Rijn. Wat hem precies mankeert, is niet helemaal duidelijk. Louis heeft door zijn ziekte veel lessen gemist en is blijven zitten. Toch is Louis geen domme jongen en ook aan inzet ontbreekt het hem niet. Over Fokkie Goossens maakt Thijssen zich om andere redenen zorgen. Fokkie leert niet zo gemakkelijk en hij heeft een leesprobleem. Wat Thijssen ook probeert, het blijft 'werkelijk pijnlijk Fok een leesbeurt te geven'. Hedendaagse leraren zullen het geworstel van Thijssen met zijn zorgleerlingen vast en zeker herkennen.

Op een gegeven moment staat Thijssen voor de keus welke leerlingen op te geven voor de naschoolse cursussen Frans of Engels. Die keuze valt hem zwaar. Hij gunt zijn leerlingen een goede vervolgopleiding. Als hij zijn uiteindelijke keuze tegenover de ouders moet verantwoorden, ziet hij tegen de gesprekken op: ouders zullen hem vast kritisch op de vingers kijken. Maar tot zijn opluchting vallen de gesprekken reuze mee. Met verreweg de meeste ouders is hij snel klaar: 'Die zeiden eigenlijk niet veel anders dan dat ze 't best vonden en dat ik dan maar zeggen moest welke taal.'

UITNODIGEND

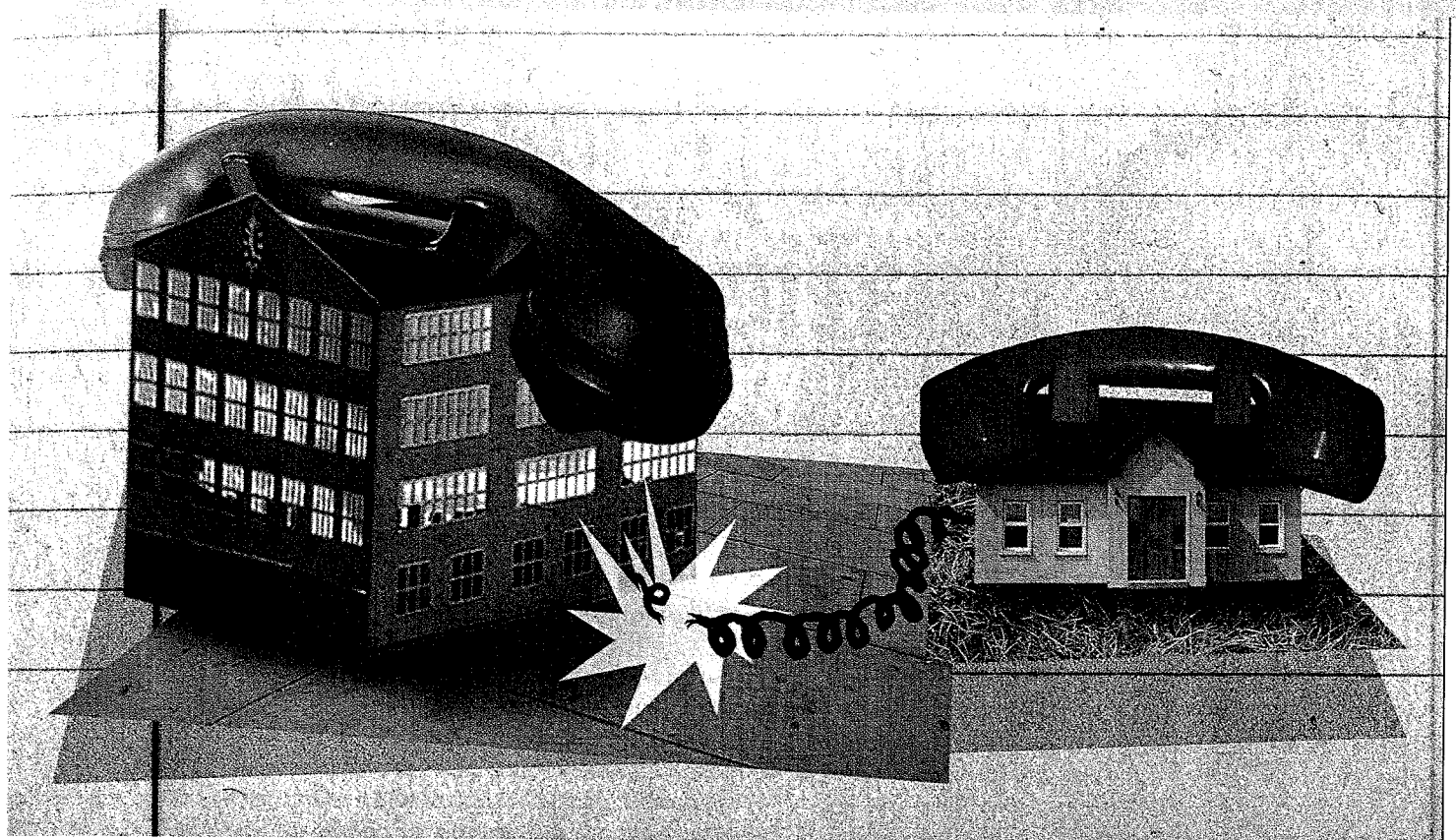
Tegenwoordig voelen ouders van zorgleerlingen zich sterk betrokken bij het onderwijs aan hun kind. Volgens een grote meerderheid van ouders staan scholen open voor hun bijdragen. Ouders delen informatie over het kind met de school, geven hulp bij schoolwerk en treden op als hulpouder. Het oordeel van ouders over de relatie met school is vrijwel altijd positief. Slechts in uitzonderingsgevallen (minder dan vijf procent) tonen ouders zich ontevreden. De meest gehoorde klacht is dat ouders een andere kijk op hun kind zeggen te hebben dan de leraar. De voorwaarden voor een sterke betrokkenheid van ouders bij het onderwijs zijn veelal wel aanwezig: ouders stellen zich actief op, ze vinden dat ze in staat zijn een rol te spelen en ze merken dat het kind dat op prijs stelt.

Toch zegt slechts 75 procent van de ouders zich door de school gewaardeerd en uitgenodigd te voelen tot betrokkenheid. Ongeveer tachtig procent zegt betrokken te zijn bij het opstellen van het individuele handelingsplan, ongeveer negentig procent zegt op de hoogte te worden gehouden van de resultaten. Allochtone ouders voelen zich iets minder door de school bij het onderwijs betrokken en zijn iets minder tevreden dan andere ouders.

Samen met ouders keuzes maken voor handelingsplan

De betrokkenheid van ouders van nu bij het onderwijs aan hun kind met specifieke onderwijsbehoeften, de zorgleerlingen op een school, staat centraal in een onderzoek dat het SCO-Kohnstamm Instituut van de Universiteit van Amsterdam heeft uitgevoerd. Het onderzoek bestaat uit drie deelonderzoeken: een literatuurstudie, een onderzoek naar de positie van ouders in de samenwerkingsverbanden Weer Samen Naar School (WSNS) en een onderzoek naar de samenwerking tussen scholen en ouders.

De samenwerking tussen ouders van zorgleerlingen en de school is van twee kanten bestudeerd. Niet alleen is nagegaan hoe ouders hun eigen betrokkenheid inschatten en hoe zij de opstelling van de school ervaren. Ook is vastgesteld hoe de school de ouderbetrokkenheid ervaart. De scholen zijn over het algemeen positief over onder meer de kwaliteit van de contacten met de ouders en over het overleg over individuele handelingsplannen voor hun kind. Scholen met veel allochtone leerlingen zijn minder positief over de betrokkenheid van ouders dan andere scholen. En ook, naarmate er meer probleemgezinnen op school zijn, vinden leraren de kwaliteit van het contact met ouders minder geslaagd. In het algemeen is het overleg over handelingsplannen een knelpunt. Weliswaar vinden scholen dat dit overleg naar tevredenheid verloopt, maar op slechts ongeveer zestig procent van de scholen vindt het overleg altijd plaats. >>

ANNE VAN DEN BERG

Deze illustratie is gemaakt als stageopdracht in het kader van de opleiding Illustratie aan de kunstacademie St. Joost in Breda

>> Zulk overleg is wettelijk vereist. Van de samenwerkingsverbanden WSNS schiet het merendeel tekort als service-instelling aan ouders. Ongeveer twintig procent kiest voor een bescheiden ondersteuning van ouders. Aan de andere kant van het spectrum bevindt zich ongeveer dertig procent van de samenwerkingsverbanden die een tamelijk actief beleid voeren en ouders op veel verschillende manieren bij de zorgaanpak proberen te betrekken. Slechts zes procent

van de samenwerkingsverbanden zegt onder ouders aan onderzoek te doen naar klanttevredenheid.

UITSTRALING

Uit de literatuur kennen we de belangrijkste voorwaarden voor een grote ouderbetrokkenheid. Een van deze voorwaarden ligt op het terrein van de school. Alleen als de school een open en uitnodigende houding uitstraalt, zullen ouders veel betrokkenheid tonen. Te veel scholen,

Turkse ouders geven meer dan ze van de school terugkrijgen

Turkse ouders van zorgleerlingen voelen zich sterker dan Nederlandse ouders betrokken bij het onderwijs aan hun kind. Tegelijkertijd oordelen Turkse ouders veel minder positief over het contact dat ze hebben met de school. Zowel Nederlandse als Turkse ouders informeren de leerkracht over hun kind, helpen hun kind thuis en zijn enkele keren per jaar hulpouder op school. Beide groepen doen dit ongeveer even vaak.

De school staat voor allebei de oudergroepen evenveel open voor informatie van ouders over hun kind. Beide groepen zijn even tevreden over de communicatie door de school. Zowel Nederlandse als Turkse ouders van zorgleerlingen willen dat de school ze

regelmatig op de hoogte houdt over hun kind en hebben belangstelling voor oudertrainingen of themabijeenkomsten over opvoeding.

De ouders verschillen in de behoefte die ze hebben aan steun bij het omgaan met hun kind. Nederlandse ouders willen vier tot acht keer per jaar overleg met de school. Turkse ouders hebben daar vaker dan één keer per maand behoefte aan. Zij vinden dat de school dergelijke steun nauwelijks biedt. Ook ervaren Nederlandse ouders meer dan Turkse ouders dat de school open staat voor activiteiten van hulpouders en hulp aan het kind bij schoolwerk.

Zowel de Turkse als de Nederlandse ouders van zorgleerlingen voelen zich

competent om mee te praten over het onderwijs aan hun kind. De Turkse ouders blijken zelfs sterker geïnteresseerd te zijn in educatie om hun kind beter te kunnen steunen. Turkse ouders voelen zich door de school wel minder als partner beschouwd. Hier zit dan ook ruimte voor verbetering. / Aytan Karaburun

Peetsma, T., Boogaard, M., Karaburun A. en Van der Veen, I. (2007). Hoe gaan basisscholen en ouders met elkaar om als extra zorg nodig is? In: Peetsma, T. en Blok H. (red.) *Onderwijs op maat en ouderbetrokkenheid; het integrale eindrapport*. Amsterdam: SCO-Kohnstamm Instituut, rapport 786.

zo blijkt uit het onderzoek, laten in dit opzicht een steek vallen. Het is daarom aan te bevelen dat scholen van deze voorwaarde serieus werk maken. In het kader van kwaliteitszorg zou kunnen worden onderzocht hoe open en uitnodigend ouders de school ervaren.

De veelal laag opgeleide allochtone ouders verkeren in een bijzondere positie. Zij voelen zich minder door de school bij het onderwijs aan hun kind betrokken. En omgekeerd is de school kritisch over hun betrokkenheid. In veel andere publicaties zijn aanbevelingen gedaan voor verbetering. Dit kan onder meer door een ouderkamer in te richten, een oudercontactpersoon aan te stellen, ouders cursussen aan te bieden, huisbezoeken af te leggen en leraren te professionaliseren in de omgang met ouders.

Scholen moeten ouders van zorgleerlingen dan wel actief uitnodigen en openstaan voor hun expertise en betrokkenheid. Dat geldt zowel voor scholen die te maken hebben met goed opgeleide ouders, als voor scholen die veel laagopgeleide en/of allochtone ouders tellen. Beide groepen ouders van zorgleerlingen willen veel doen voor optimaal onderwijs aan hun kind. Het is niet te zeggen welke suggesties het meest effectief zijn. Duidelijk is wel dat een grotere betrokkenheid van allochtone ouders een extra inspanning vergt van scholen en leraren.

Tussen scholen en ouders bestaan soms grote verschillen wat betreft expertise. Ouders zijn over het algemeen goed op de hoogte van de beperkingen van hun kind, le-

raren weten veel van de leerstof en van de manier waarop die kan worden onderwezen. Het verschil in expertise kan tot problemen leiden als ouders en leraren elkaar spreken over het handlingsplan. Wettelijk is vastgelegd dat scholen ouders moeten betrekken bij het opstellen

Ouders van zorgleerlingen voelen zich sterk betrokken

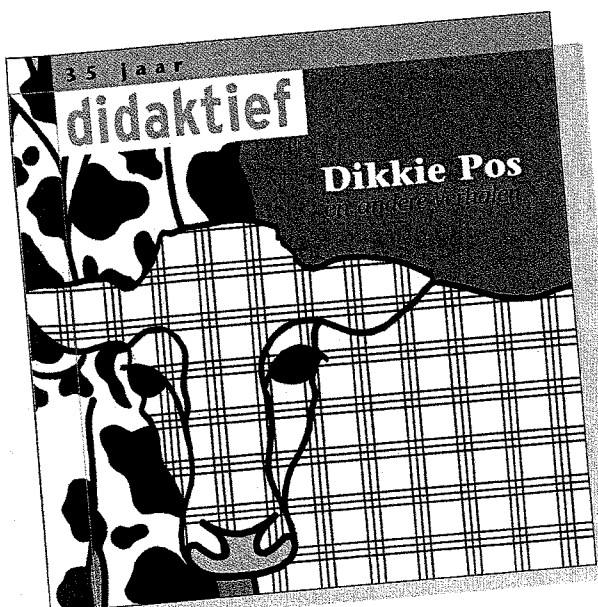
en het evalueren van het plan. We hebben geconstateerd dat aan deze vereiste lang niet altijd tegemoet gekomen wordt. Het zou goed zijn als scholen zich niet alleen realiseren dat er een competentieverschil bestaat, maar zich vervolgens ook inspannen om dit verschil te overbruggen. Het is een mogelijkheid vooraf met de ouders te verkennen wat de keuzemogelijkheden zijn, vóórdat samen gemaakte keuzes worden uitgewerkt in het handlingsplan.

<<

T. Peetsma en H. Blok (Red.). *Onderwijs op maat en ouderbetrokkenheid* (2007).

SCO-Kohnstamm Instituut van de Universiteit van Amsterdam, in opdracht van het programma *Beleidsonderzoek Primair Onderwijs (BOPO)* van NWO. www.sco-kohnstamm-instituut.uva.nl

Bestel nu de Didaktief-verhalenbundel 'Dikkie Pos en andere verhalen'

Het onderwijs vormt het decor voor de spannende, realistische en absurde verhalen in deze bundel. De schrijvers – onder anderen René Appel, Jacques Vriens en Saskia Profijt – hebben hun sporen zowel in de literatuur als voor de klas verdiend. Hun bijdragen verschenen eerder in onderwijsvakblad Didaktief, ter gelegenheid van het 35-jarige jubileum.

Abonnees kunnen de verhalenbundel bestellen voor slechts € 5,- inclusief BTW, exclusief verzendkosten. Niet-abonnees betalen € 7,95 inclusief BTW, exclusief verzendkosten.

BON

Stuur mij _____ exempla(a)r(en) van "Dikkie Pos en andere verhalen" voor € 7,95 inclusief BTW, exclusief verzendkosten.

Naam _____

Adres _____

Postcode _____

Woonplaats _____

Hierbij verleen ik een **éénmalige** machtiging tot het afschrijven van € _____, + verzendkosten voor de uitgave "Dikkie Pos en andere verhalen".

Bank of Girorekening _____

Handtekening _____

Datum _____

N.B. Ik ben gerechtigd het geïncasseerde bedrag binnen 30 dagen na afboeking via mijn bank terug te vorderen.

Stuur deze bon (een kopie kan ook), in een ongefrankeerde enveloppe aan Uitgeverij Ten Brink, Antwoordnummer 17, 7940 VB Meppel.

429